

## א ז ר ח ו ת

### לבתי ספר עצמאיים

2 יחידות לימוד

### הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שתיים ורבע.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
- |           |   |        |   |                  |
|-----------|---|--------|---|------------------|
| פרק ראשון | — | (23×1) | — | 23 נקודות        |
| פרק שני   | — | (15×3) | — | 45 נקודות        |
| פרק שלישי | — | (10×2) | — | 20 נקודות        |
| פרק רביעי | — | (4×3)  | — | <u>12 נקודות</u> |
| סה"כ      | — |        |   | 100 נקודות       |
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).  
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

**ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.**

**ב ה צ ל ח ה !**

## ה ש א ל ו ת

### פרק ראשון (23 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 1-2.

בשאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

1. קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיפים א-ג שאחריו.

מבקר המדינה הגיש לממשלה דוח, שהצביע על ליקויים בהתמודדות המדינה עם תחזוקת מבנים הסמוכים לחוף. בדוח דרש המבקר שהממשלה תפעל בדחיפות לחיזוק בתי המגורים ומבנים אחרים הסמוכים לחוף שיש חשש שיקרסו.

העיתונות פרסמה את דוח המבקר, ובעקבות זאת דרשו ראשי הרשויות המקומיות, שעליהם הוטל להתמודד עם בעיה זו, תקציב לחיזוק המבנים.

אחד מחברי הכנסת הציג שאילתה בנושא זה במליאת הכנסת ודרש לפעול לחיזוק המבנים.

(מן העיתונות)

א. מהו הגוף שביקר מבקר המדינה, על פי הקטע שלפניך? הבא שתי דוגמאות לגופים

נוספים שאותם מבקר המדינה יכול לבקר. (8 נקודות)

ב. מהו סוג מנגנון הפיקוח של מבקר המדינה (פורמלי או בלתי פורמלי)?

הבא דוגמה לאמצעי פיקוח נוסף מסוג זה.

(10 נקודות)

ג. הסבר תפקיד נוסף של מבקר המדינה (מלבד התפקיד המוזכר בקטע). (5 נקודות)

2. קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיפים א-ג שאחריו.

יושב ראש אחת המפלגות בישראל עורר סערה ציבורית ופוליטית במדינה לאחר שהודיע כי הוא וחברי כנסת נוספים ממפלגתו החליטו לפרוש מהמפלגה ולהקים סיעה חדשה. לדבריו, קבוצת הפורשים תהיה סיעה עצמאית, ובעתיד תהפוך לתנועה ולאחר מכן למפלגה. היושב ראש הפורש פנה לוועדת הכנסת וביקש את אישורה להקמת הסיעה. רוב חברי ועדת הכנסת אישרו את הקמת הסיעה החדשה.

(מן העיתונות)

א. ציין את הפעולות שביצע יושב ראש המפלגה הפורש, על פי הקטע שלפניך.

הסבר מהו התנאי להכרה של ועדת הכנסת בסיעה החדשה שתקום.

(8 נקודות)

ב. כתוב מהו התפקיד של ועדת הכנסת, שבא לידי ביטוי בקטע. ציין שני תפקידים

נוספים של ועדה זו. (9 נקודות)

ג. הסבר מהו ההבדל בין תנועה ובין מפלגה. (6 נקודות)

/המשך בעמוד 3/

### פרק שני (45 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 3-6 (לכל שאלה – 15 נקודות).  
בכל שאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

#### 3. השלטון המקומי

- א. הסבר לשם מה נחוץ שלטון מקומי במשטר דמוקרטי. (5 נקודות)
- ב. הסבר כיצד השלטון המרכזי מפקח על השלטון המקומי. הבא דוגמאות משלושה תחומים. (6 נקודות)
- ג. הסבר מהי חקיקת משנה. (4 נקודות)

#### 4. הכנסת – הרשות המחוקקת

- א. מהו "חוק התקציב"? הסבר כיצד חוק זה מאפשר לכנסת לפקח על הרשות המבצעת. (6 נקודות)
- ב. ציין שני תפקידים נוספים של הכנסת מלבד חקיקת חוקים. (5 נקודות)
- ג. יושב ראש הכנסת אמור לשמור על ניטרליות פוליטית בניהול ישיבות הכנסת. כיצד הוא עושה זאת? פרט שניים מתפקידיו של יושב ראש הכנסת. (4 נקודות)

#### 5. ארגון הבחירות לכנסת

- לפני הבחירות לכנסת מתמנים גופים שתפקידם לעקוב אחר ארגון הבחירות ולהבטיח שיתנהלו כסדרן. הגופים הם: ועדת הבחירות המרכזית, ועדות בחירות אזוריות, ועדות קלפי.
- א. פרט את הרכב ועדת הבחירות המרכזית, וציין שלושה מתפקידיה. (7 נקודות)
  - ב. ציין את תפקידיה של ועדת הקלפי. (4 נקודות)
  - ג. הבא שתי דוגמאות למקרים שבהם אפשר להצביע בקלפי מיוחדת. (4 נקודות)

#### 6. הרשות השופטת

- א. ציין את המקורות המשפטיים שעליהם הסתמכו בתי המשפט בארץ לפני קום המדינה, ואת המקורות המשפטיים שקבע "חוק יסוד השפיטה" (1980). (6 נקודות)
- ב. ציין הבדל אחד בין משפט אזרחי למשפט פלילי. (3 נקודות)
- ג. הסבר את החשיבות של עצמאותה (אי-תלותה) של הרשות השופטת, והבא שתי דוגמאות להבטחת עצמאות זו. (6 נקודות)

### **פרק שלישי (20 נקודות)**

ענה על שתיים מהשאלות 7-9 (לכל שאלה – 10 נקודות).  
בשאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

**7.** קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיפים א-ג שאחריו.

רבנים פועלים לשנות את החוק הקיים, ולפיו יש לערוך ניתוח פתולוגי (ניתוח שלאחר המוות) כאשר לא ידוע גורם הפטירה של אדם.  
הרבנים מציעים להשתמש בטכנולוגיה רפואית חדשה (סריקת CT – הדמיה ממוחשבת), המאפשרת בחינה מדויקת של גופת הנפטר בלי צורך בניתוח.  
הרבנים מדגישים את החשיבות הרבה שההלכה מייחסת לשמירת כבוד הנפטר ואת הצורך להתייעץ עם סמכות הלכתית מתאימה אם הנפטר הוא יהודי. הרבנים מציינים כי באנגליה ובאוסטרליה כבר רווח השימוש בסריקת CT כדי למנוע את נתיחת הגופה אם הדבר מעורר רגישות דתית.  
(מן העיתונות)

**א.** ציין מהו החוק המוזכר בקטע.

כתוב לאיזה סוג של חקיקה דתית שייך חוק זה, והבא דוגמה נוספת לסוג זה של חקיקה.  
(4 נקודות)

**ב.** הסבר מדוע התנגדה היהדות החרדית לחוק הקיים, וכתוב אילו תיקונים דרשה בעבר היהדות החרדית להכניס בחוק. (4 נקודות)

**ג.** על פי הקטע, הסבר מהו הפתרון המוצע לסוגיה זו. (2 נקודות)

8.

קרא את הקטע שלפניך, הלקוח מתוך מגילת העצמאות, וענה על הסעיפים א-ג שאחריו.

מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושתתת על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונו של נביאי ישראל [...] אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתלכד סביב היישוב בעלייה ובבניין ולעמוד לימינו...

א. על פי הקטע ועל פי מה שלמדת, מהו יחסה של מדינת ישראל כלפי יהדות התפוצות? הבא דוגמה לפעילות של המדינה למען יהודי התפוצות.

(4 נקודות)

ב. הסבר מהי הקריאה ליהודי העולם במגילת העצמאות. באילו דרכים מממשים יהודי התפוצות קריאה זו? (3 נקודות)

ג. הנוסח המקורי שהוצע למגילת העצמאות עורר התנגדות אצל אנשי "אגודת ישראל". הסבר את התנגדותם, וכתוב מה הייתה הפשרה. (3 נקודות)

9.

עצמאות החינוך החרדי

אחד מהסעיפים של מסמך הסטטוס-קוו עוסק בענייני חינוך, ונאמר בו כי "תובטח אוטונומיה מלאה של כל זרם בחינוך".

א. הסבר את משמעות הקביעה שתינתן "אוטונומיה מלאה של כל זרם בחינוך". (3 נקודות)

ב. תאר את מבנה מערכת החינוך היסודי עד לשנת 1952 (תשי"ב), וכתוב מה השתנה במבנה שלה בשנה זו. (3 נקודות)

ג. איזו פעולה נקטה אגודת ישראל בעקבות שינוי זה? (4 נקודות)

### **פרק רביעי (12 נקודות)**

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 10-14 (לכל שאלה – 4 נקודות).

10. הסבר מהי "חסינות עניינית" המוענקת לחבר כנסת.

11. ציין שני מקרים שבהם שר הפנים ממנה "ועדה קרואה" לניהול הרשות המקומית.

12. מהו הייעוד של "אחוז החסימה"?

כתוב מי הם המתנגדים להעלת "אחוז החסימה", והסבר מדוע.

13. ציין מי הם המיעוטים הלאומיים במדינת ישראל, וכתוב מה הן זכויותיהם על פי מגילת העצמאות.

14. הסבר מהי "שאלתה" ומהי מטרתה.

### **בהצלחה!**

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל  
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך